

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 18. maja 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 57.

Načrta novih zakonov o menici in o čeku.

Prof. dr. M. Škerlj.

II.

Načrt meničnega zakona.

1. Čas dospelke, kraj plačila. Dočim je po našem meničnem redu menica, v kateri dospelke sploh ni naznačen, neveljavna, bi se poslej smatrala za meniico vpoglednico. Tržne menice se odpravijo. — Menica, ki nima plačilnega kraja, ker ni naznačen izrecno ali ni v menici pri trasatovem imenu naveden noben kraj, poslej ne bi bila neveljavna, če je kak kraj naveden pri transatovem podpisu; ta kraj se smatra za plačilni kraj in obenem, če ni povedan kraj izdajanja, tudi za kraj izdajanja. Praktično bo to tam, kjer se menica podpisuje s firmo in je v besedilu firme naznačen tudi kak kraj, kar ni redko. — Menica vpoglednica in povpoglednica se mora predložiti v plačilo (akcept) tekom šestih mesecev (sedaj 2 leti), trasant ta rok lahko skrajša ali podaljša, indosant ga sme samo skrajšati (sedaj sporno, ali ga ne sme tudi podaljšati).

2. Domicil, plačilno mesto. Sedaj govorimo o domicilu, če naj se menica plača v drugem kraju nego v onem, ki je naznačen poleg trasatovega imena (v kraju izdajanja lastne menice). Po načrtu velja za domicilirano tudi menica, v kateri trasant označi, da naj se plača, bodisi tudi v trasatovem prebivališču, po kom drugem nego po trasatu; plačilno mesto v dosedanem smislu bo torej poslej pravi domicil. Pač pa je mogoče plačilno mesto tudi poslej tako, da akceptant pri akceptovanju označi v svojem prebivališču, če je to plačilni kraj, osebo, ki naj, ali lokal, kjer naj se izvrši plačilo. Važno radi koncentracije meničnega prometa pri kreditnih zavodih.

3. Obresti bo poslej dovoljeno označiti v menici vpoglednici in povpoglednici; v drugih menicah bi se tak zaznamek smatral za nezapisanega, menica pa ostane veljavna.

4. Trasant lahko izključi svojo odgovornost za akcept. Ako bi pa zapisal, da noče biti odgovoren za plačilo, se to smatra za nezapisano, menica ostane veljavna, trasant zavezan.

5. Če je indosament pogojen, se pogoj smatra za nezapisanega, indosament ostane veljavna.

Indosament za del menične svote je ničeven (sedaj v praksi sporno).

6. Uvaja se indosament v zastavo. Menica se je ševeda tudi doslej lahko dala za zastavo, toda položaj zastavnega upnika ni bil, vsaj ne jasno, urejen. Poslej bo stvar jasna.

7. Akcept. Trasant lahko odredi v trati, da se mora predložiti v akcept. Odrediti tudi sme, da se mora predložiti v določenem roku, ali pa tudi, da se ne sme predložiti pred določenim dnem. Prvo je važno, če se trasant ne zanese popolnoma na trasata, drugo, če pri trasatu še nima pokritja in se boji, da trasat prezgodaj predloži menico ne bi sprejel, kar bi imelo za posledico protest in regres. — Trasant pa lahko tudi sploh prepove predložitev menice v akcept. Taka nesprejemljiva trata bi lahko postala važna zlasti pri nas, kjer se manjši trgovci često branijo podpisati menico, dasi ne zanikajo, da so trasantovi dolžniki. Upniki so si doslej pomagali tako, da so eskontovali svoje knjižne terjatve. Poslej bi upnik, da sam dobi kredit, izdal nesprejemljivo trato. Seveda bi bil on zavezan kot trasant, če trasat ne plača, toda zavezan je tudi, če si da eskontovati knjižno terjatev; to eskontovanje je dokaj nevarno za one-

ga, ki eskontuje knjižne terjatve, in zato ta kredit tudi dražji nego bi bilo eskontovanje nesprejemljive trate, pri kateri je vsaj mogoče brzo sodno postopanje v menični pravdi. V bivši Avstriji so pričakovali, da bi se nezdružne razmere, ki so nastopile kot posledica eskontovanja knjižnih terjatev, dale ozdraviti po nesprejemljivih tratah; stvar naših pridobitnih krogov bo, ali se bo ta nada uresničila. Na Francoskem so take trate že v navadi. Vsekako bo nesprejemljiva trata na mestu tam, kjer je trasat brezpogojno zanesljiv in bi bil razžaljen, če se od njega zahteva akcept.

8. Sedaj imamo takozvani **promptni akcept**; trasatu ni dovoljen nikakoršen rok, da premisli, ali naj da akcept, n. pr. ker še ni dobil aviza. Poslej bo trasat lahko zahteval 24 ur za premiselek, lahko bo brzojavno ali telefonski vprašal trasanta, kaj naj stori. Če pride do protesta, treba tak trasatov zahtevek posvedočiti v njem, sicer se ni mogoče sklicevati nanj.

9. Dan akcept se pri nas ne more opozovati, veljaven ostane celo, če se prečrta. Po načrtu bi smel akceptant zapisani akcept prečrtati, dokler menice ni dal iz rok ali ni o akceptu pismeno obvestil imetnika menice ali katerega izmed indosantov. Pravilen izbris akcepta ima iste posledice, kakor če se akcept odbije; nepravilen izbris ne uniči akcepta.

10. Aval bo urejen vobče tako, kakor se je doslej pri nas učilo, vendar dobi avalist, ki plača menico, menične regresne pravice zoper onega, za kogar je plačal, in zoper njegove zavezance (doslej samo civilnopravni regres).

11. Založitev menične svote pri sodišču je dovoljena, če se menica ne predloži pravočasno v plačilo, sedaj samo akceptantu, poslej vsakemu meničnemu dolžniku. Tako se lahko prepreči regres.

12. Regres za plačilo ni bistveno drugačen, regres za zavarovanje je odpravljen. To je pač najvažnejša razlika. Ona izvira iz prevdanka, da nima smisla do dospelke zalagati menično svoto pri sodišču (navadni način varnosti), nego da je bolje takoj prekiniti tek menice, ki je postala sumljiva, ker se je odbil akcept ali je trasat, akceptant, izdatelj lastne menice, trasant nesprejemljive trate postal nezanesljiv za plačilo. V teh primerih se bo torej lahko zahtevalo v regresu plačilo pred dospelkom, seveda z odbitkom obresti za čas od plačila do dospelke, kakor je naznačen v menici. Pogoji za taki regres so točno predpisani; važno je, da protest zaradi odbitega prejema redno nadomestuje protest zaradi plačila.

13. Protest zaradi odbitega akcepta ali plačila se mora v 4 dneh notificirati neposrednemu predniku in trasantu, temu zato, da bi s takojšnjim plačilom prekinil regresno pot. Ostale določbe ne pomenijo bistvenih izprememb, edino to bi še omenil, da bo poštni receptis dokazoval pravočasnost notifikacije, ne pa tudi, da je poslano pismo res vsebovalo notifikacijo. To bo treba dokazati n. pr. s kopijo pisma.

14. Klavzula »brez protesta« velja za vse podpisnike menice, če jo je dal trasant.

15. Provizija v regresu je znižana na 1/4%.

16. Primeri prejedica so natančno naštet.

17. Intervencija je, kar se tiče akcepta za čast, z ozirom na regres pred dospelkom urejena drugače: odkloni se lahko tudi akcept za čast, ki bi ga ponudil naslov za silo. Če se pa pripusti akcept za čast, ni mogoč regres pred dospelkom. O danem akceptu in o pla-

čilu za čast ni treba (intervencijskega) protesta, eno in drugo se posvedoči kar na menici. — Akceptant za čast je zavezan kakor honorat (doslej sporno, ali ne tako kakor akceptant), plačilo za čast se izvrši lahko še prvi dan po preteku roka za protest radi plačila, doslej samo v protestnem roku.

18. Kopija, v kateri ni naznačeno, pri kom je izvirnik, nima meničnopravne moči; danes jo ima, jako sporno pa je, kako se zoper osebo, ki so podpisale kopijo kot indosanti, v takem primeru vrši regres.

19. Protest. Menično dejanje, zaradi katerega se vrši protest, se sme izvršiti v roke protestnega organa, prepoved tega zakonskega pooblastila je brez učinka za osebo, od katere se zahteva menično dejanje. S tem se prihrani pota in stroški.

Protest se lahko napravi tudi takrat, kadar menični zavezanec plača menično svoto, pa se brani plačati protestne stroške. Regres za te stroške se vrši na temelju samega protesta, menica se izroči plačniku.

Glede protestnih organov bi veljalo, da sodišče dela proteste samo tam, kjer ni javnega notarja ali kjer je temu v poedinem primeru zabranjeno napraviti protest, n. pr. ker je sam prizadet. Notar sme na svojo odgovornost napraviti protesta poveriti tudi svojemu nameščenju.

Važna novost je nadomestni protest. Ta naj bo s pristankom imetnika menice mogoč, če se naj menica protestira zaradi odbitega akcepta ali zaradi plačila in se izvrši tako, da trasat — pač tudi domicilijant — da na menici datirano in po njem podpisano izjavo, ki se mora vpisati v protestni register. Treba torej, da sta z nadomestnim protestom zadovoljna protestant in protestat. Vsekakor bi ta način pomenil prihranek časa in potov, ministrstvo pravde pa bo moralo za tak primer znižati pristojbine protestnega organa in urediti način vpisa v protestni register.

(Dalje sledi.)

NOVI PREDSEDNIK ZBORNICE ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

Minister za trgovino in industrijo je potrdil izvolitev veletrgovca in industrialca g. Ivana Jelačina ml. za predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

IMENOVANJE VOLILNE KOMISIJE ZA VOLITVE V ZBORNICO ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI.

Minister trgovine in industrije je imenoval volilno komisijo za volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Za predsednika volilne komisije in volilnega komisarja je imenoval g. Alberta Levičnika, svetnika višjega deželnega sodišča v Ljubljani, za ostale člane volilne komisije pa: g. dr. Miroslava Senekoviča, okrajnega glavarja v Ljubljani, kot predstavnika mestne občine ljubljanske, g. Ivana Jelačina ml., veletrgovca v Ljubljani; g. Lovra Petočarja, trgovca v Ivanjovcih; g. Ivana Ogrina, zidarskega mojstra v Ljubljani; g. Dragotina Korošca, zidarskega mojstra v Gorenjem; g. Jean Schreya, industrialca v Ljubljani in g. Ivana Rebeke, industrialca v Celju, kot zaupnike iz kroga trgovcev, obrtnikov in industrijev ter g. Andreja Šarabona, veletrgovca

Izvoz iz Jugoslavije v I. četrtletju.

Generalna carinska direkcija je objavila te dni statistične podatke o izvozu v I. letošnjem četrtletju. Izvozili smo 1,113.000 ton v skupni vrednosti 1.767.636.000 Din, ozir. 161.503.000 zlatih dinarjev. Lani je bilo v prvem četrtletju ton 1.017.000, zlatih dinarjev 189.817.000, papirnih pa 2.273.482 tisoč. Sli smo torej kljub zvišanemu številu ton glede vrednosti nazaj za več kot 28 milijonov zlatih dinarjev, natančno za 14,91%.

Glavni izvozni produkti so bili letos sledeči, v milijonih dinarjev: pšenica 148, koruza 266, pšenična moka 29, posušene slive 38, lanu 30, konji 36, govedo 94, prašiči 52, sveže meso 87, jajca 187, drva 19, stavbeni les 220, cement 36, surovi baker 88, rude 42 itd. Kuruza in stavbeni les dasta skupaj 486 milijonov dinarjev ali več kot 27 odstotkov vsega izvoza; če pridenemo zraven še pšenico in jajca, se vsota zviša na 821 milijonov — več kot 46%. V sledečem razmerju so bile posamezne dežele udeležene na našem izvozu:

	Tone	Vrednost v tisočih	Odstotno
Italija	548.000	592.978	33,55
Avstrija	77.000	303.281	17,33
Nemčija	23.000	178.120	10,08
Rumunija	86.000	162.268	9,18
Grška	44.000	100.368	5,68
Švica	12.000	90.399	5,11
Češkoslovaška	58.000	86.318	4,88
Ogrska	117.000	68.205	3,86
Francija	27.000	67.260	3,81
Anglija	14.000	21.544	1,22

Svetovni pridelek riža. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu je sestavil poročila iz vseh dežel sveta, ki pridelujejo riž, in priobčuje sedaj sledeče podatke: Riž je posejan na prostoru 523.150 ha in so ga lani pridelali 818 milijonov stotov po 100 kg. Na 1 ha pride povprečno 16 stotov riža. Lani je bilo z rižem posejanega ravno toliko sveta kot predlanskim, a pridelek je bil lani za 14 milijonov stotov manjši. Pri vseh teh številkah pa Kitajska ni zraven; od tam ni mogoče dobiti nobenih zanesljivih podatkov. Ker znaša prebivalstvo sveta brez Kitajske danes okoli 1500 milijonov, pride vsako leto na osebo nad 50 kilogramov riža, torej zelo veliko. Kakor vidimo, je riž drugod dosti bolj važna hrana kot pri nas, ko ga pride na leto in osebo le malenkost.

v Ljubljani; g. Jerneja Ložarja, krojaškega mojstra v Ljubljani in g. Josipa Lenarčiča, industrijalca na Vrhniki, kot njihove namestnike. Za zapisnikarja volilne komisije je imenovan zbornični konzulent g. dr. Josip Pretnar.

O IZPLAČILU 20% ODBITKA PRI ZAMENJAVI NOVČANIC.

Na plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 21. aprila t. l. je zbornični član g. J. Zadavec postavil samostojni predlog, da se končno uredi vprašanje 20% odbitka pri zamenjavi novčanic in da se v obliki bonov odvzeti denar prebivalstvu zopet vrne. Zbornica je o tem predlogu obvestila vse odločilne faktorje in dobila od generalnega inspektora ministrstva financ obvestilo, da se ji bo odločbe o vprašanju 20% odbitka, zadržanega pri markiranju kronskih novčanic, priobčilo, čim bode to vprašanje rešeno. Kdaj pa se bo to zgodilo, odnosno v kakem stadiju je reševanje in zakaj se zavlačuje, o tem ne daje obvestilo generalnega inspektorata nikakega pojasnila.

Reorganizacija koledarja.

(K. Tiefengruber.)

V okrilju društva narodov se je osnovala komisija, ki ima nalogo izdelati načrt za enotno ureditev koledarja, katerega bi sprejeli vsi narodi ter naj bi stopil v splošno veljavo z letom 1930.

Svedoki iz raznih kulturnih panog s svetovnim slovesom delujejo na tem važnem problemu, ki naj bi zblizal narode in odpravil razlike v časovnem računanju, pred vsem pa, da se izjednači razmerje med delavniki in prazniki na svetu.

Komisija, v kateri delujejo razven socijalnopolitičnih strokovnjakov zastopniki raznih veroizpovedij in delavskih organizacij, je v teku šestmesečnega obstoja že zbrala precej gradiva, iz katerega sedaj sestavljajo posamezne referate, ki pridejo po vsestranski odobritvi v glavni odbor društva narodov.

Po končni ureditvi se načrt izroči delegatom društva, da ga priporočajo svojim vladam v sprejem.

Ko se tem potom doseže splošni sporazum, bodo posamezne države proglasile istodobno uvedbo novega časovnega štetja.

Razven redkih in pičlih časopisnih vestij o študijskem uspehu omenjene komisije še ni bilo nič slišati; pred kratkim pa je ugleden član tega sveta objavil zanimive podatke o smernicah, po katerih se bo izvršila koledarska reorganizacija.

Leto se razdeli na trinajst mesecev z istimi imeni kot dosedaj, samo med junij in julij se vrine mesec z novim nazivom, ki pomeni sredino leta. Vsak mesec bo imel 28, leto torej 364 dni; začetek leta kot novo leto je dan brez datuma ter pade na 1. aprila sedanjega štetja, ta dan naj bi veljal kot splošen praznik. Vsako prestopno leto se vrine v sedmi mesec še en tak nešteti dan pred prvim, ki naj bo posvečen kot praznik svetovnemu miru.

Novemu letu sledi prvi april, ki pade na sredo in odtod se računa po tednih naprej; mesec ima torej točno 4 tedne; nedelje in delavniki padejo vsak mesec na iste datume; tako bodo vse nedelje padle na 5., 12., 19. in 26.; četrtki pa na 2., 9., 16. in na 23. itd. Vsi verski in državni prazniki se uvrstijo na nedelje.

Židje premaknejo tedenske dneve v verskem koledarju tako, da pade njih sabat na nedeljo, slično si uredijo muslimani svoj petek. Katoličani si uredijo svetniške godove po novem koledarju na ta način, da ga spravijo v sklad s starim, ki bi imel veljati za leto, ko stopi nov račun v veljavo.

Zgodovinski datumi se ohranijo s primerjanjem prejšnjega letnega štetja in sicer se vsem koledarskim izdajam doda pri dnevih še navedba starega datuma, ki je za zgodovinske dneve merodajen.

Za določitev pretečenih datumov po novem računanju se določi poseben ključ, po katerem je lahko najti pretečeno dobo in dotični dan gotovega dogodka; če je n. pr. določiti rojstni dan kake osebe, njeno starost, zapadlost obvez itd.

Namen te akcije, ki jo izvršujejo z vso vnemo, ki bi morda danes važnejšim svetovnim problemom bolje prijala, je predvsem ustvariti enotnost koledarskih razlik, potem pa dvigniti število delovnih dni ter poenostaviti računanje časa.

Polagoma postanejo koledarji na ta način sploh brezpotrebni, ker se brez težav lahko ugotovi vsak datum v letu oziroma pripadajoči tedenski dan.

Kmalu se bomo privadili, da je 20. avgust ponedeljek, 4. december sobota, zadnji vsakega meseca pa torek. Ko bi človeštvo z novim koledarjem tudi praznovalo uvedbo svetovnega miru, bi to bil najsijajnejši spomenik, ki ga postavimo našim potomcem.

KONGRES PRAVNIKOV KRALJEVINE SHS.

Naši javnosti je že znano, da se bo vršil letošnji kongres pravnikov v Ljubljani. Priprave zanj se nadaljujejo. Stalni odbor je imel pred kratkim v Zagrebu sejo, na kateri se je sklenilo, da bo imel ljubljanski Kongres svoje skupščine in sekcijske seje v dneh 9., 10. in 11. septembra t. l. Določili so se tudi referati in poročevalci. Na dnevni red so postavljeni naslednji predmeti:

I. Izenačenje bračnih prav v kraljevini. Referent g. dr. Rado Kušej, univ. prof. v Ljubljani; koreferenti gg. Aleksander Andrejevič, apelacijski sodnik v Skoplju; dr. Bertold Eisner, senatni predsednik vrhovnega sodišča v Sarajevu in dr. Edo Lovrič, univ. prof. v Zagrebu.

II. Pravni značaj in tehnika naših finančnih zakonov. Referent g. dr. Kosta Kumanudi, minister n. r. in univ. prof. v Beogradu; koreferenti gg. dr. Vidan Blagojevič, odvetnik v Beogradu in dr. Ladislav Polić, univ. prof. v Zagrebu.

III. Valorizacijsko vprašanje. Referent g. dr. Edvard Pajnič, svetnik višjega deželnega sodišča v Ljubljani; koreferent g. dr. Josip Mudrovič, svetnik stela sedmorice v pokoju v Zagrebu.

IV. Vprašanje državljanstva. Referent g. dr. Ladislav Polić, univ. prof. v Zagrebu; koreferenti gg. dr. Ivan Subotić, sekretar v min. zunanjih del v Beogradu in dr. Fran Vodopivec, veliki župan v pok. v Ljubljani.

V. Reorganizacija upravnega sodstva. Referent g. dr. Stefan Sagadin, državni svetnik v Beogradu; koreferenti gg. Jorán V. Stefanović, svetnik upravnega sodišča v Zagrebu in g. dr. Henrik Steska, svetnik upravnega sodišča v Celju.

VI. Odškodnina za neupravičeni preiskovalni zapor. Referent g. dr. Josip Šilović, univ. prof. v pok. v Zagrebu; koreferenti gg. dr. Metod Dolenc, univ. prof. v Ljubljani in dr. Josip Vesel v Sarajevu.

VII. Vprašanje notarijata. Referent g. dr. Ivan Grašič, notar v Kranjski gorii; koreferenti g. dr. Djordje Jane, apelacijski sodnik v pok. v Skoplju.

Po končanem dnevnem redu bodo v nedeljo 12. septembra izleti kongresisti v slovenske kraje. V imenu srbskih članov se je izrekla velesimpatična želja, da naj bi bil oficijalen izlet v mesti Celje in Maribor.

Meseca julija bo izdal Stalni odbor knjižico, ki bo obsegala kratko vsebino vseh napovedanih predavanj in se pošlje vsem prijavljenim članom Kongresa v lažje razumevanje referatov, ki so na dnevnem redu.

Doslej se je prijavilo približno 500 članov, pretežni del iz Beograda in Srbije. Slovenski pravniki, ki se še niso prijavili, naj store nemudoma svojo dolžnost. Članarina je za javne uradnike in pravne pripadnike 60 Din, za ostale 120 Din. Za vsakega rodbinskega člana (soproga ali hčerko) je prispevek ravnolič. Plača naj se po položnicah, priloženih prvemu letošnjemu snopcu "Slovenskega Pravnika".

Pričakovati je, da bo naša javnost tako v Ljubljani, kakor tudi drugod, sprejela udeležence Kongresa s prisrčnostjo in gostoljubnostjo, ki diči Slovence že od nekdaj.

Trgovina.

Dobava umetnih gnojil za Egipt. Poljedelsko ministrstvo Egipta potrebuje večje množine gnojil, novih vrst, pléčevine za plombe in orodja za plómbiranje. Ponudbe je poslalo do 8. junija t. l. poljedelskemu ministrstvu v Cairo. Pogoji in obrazec za pismene ponudbe so interesentom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Poslovanje beograjske borze v I. 1925. V preteklem poslovnem letu je znašal promet na beograjski borzi 44.211 milijonov 90.604.55 Din. Pred borznim razsodiščem je bilo 59 spornih slučajev, čijih sporna vrednost je znašala 8.015.010 dinarjev 40 par, od teh je končalo s poravnavo 28, z odstopom 9, v ostalih slučajih je sodišče izreklo razsodbo. Govorč o gospodarski krizi pravi poslovno poročilo borze, da je kriza naše industrije tem težja, ker je nastopila v trenutku, ko čuti vsa svetovna industrija posledice nadprodukcije, odnosno znižanja kupne moči konsumentov. Obenem so se znatno podražile industrijske delovne moči. Kljub splošni gospodarski krizi je pa okrevanje naših valutnih razmer in stabilizacija domače valute v preteklem letu napredovala. Lani se je v Jugoslaviji prvič posrečilo stabilizirati dinar na daljši čas. V tem pogledu smo dosegli lepe uspehe. Operacije na valutni in efektivni borzi kažejo razveseljujoč napredek. Ta napredek se pozna posebno v trgovini z efekti, ki je kvantitativno v primeri s prejšnjimi leti znatno poskočila. Nasprotno pa borza kljub vsemu prizadevanju ni mogla oživiti produktivnega prometa. Vzrok je seveda splošna gospodarska kriza, ki močno pritiska na produktivno borzo in ovira delovanje.

Trgovina s suhimi slivami na brčkem trgu. Od 26. aprila do 1. maja se je dovozilo na brčki trg 60.85 kvintalov sljiv, izvozilo pa 1.704.14 kvintalov. Največ se je izvozilo v Nemčijo 525.45, nadalje v Avstrijo 313 kvintalov, v Italijo 150 kvintalov, v Češkoslovaško 59.40 in na Poljsko 122.04.

VII. trgovski mednarodni semenj v Bruslju, ki se je vršil od 7. do 21. aprila t. l., je po svojem moralnem in gnotnem uspehu preseegal vse dosedanje bruselske semnje. Udeležilo se ga je 2.862 razstavljalcev. Razstavljalci vseh strok so bili z uspehi zadovoljni. Samo en dan, bila je to nedelja, je posetilo velesej nad 150.000 oseb. Prihodnji velesej se vrši aprila meseca 1927.

Svetovni kovinski trg in angleški štrajk. Angleški štrajk se je javljal na svetovnem kovinskem trgu že davno prej, preden je izbruhnil. Angleški kovinski kurzi so bili v začetku maja najnižji v zadnjih petih četrletjih. Nadaljni položaj je odvisen od trajanja štrajka; do končanja štrajka bo produkcija trpela na težkočah prodaje. Konsum je ponehal tudi v Ameriki in bo še bolj, a produkcija se ni še nič omejila ali pa vsaj prav malo. Vsi ti dogodki kažejo na znižanje cen, ki je že nastopilo. V Ameriki so postali vsled angleške krize oprezní, vse cene so se morale znižati. Trg je že v prejšnjih tednih nakupil dosti bakra in cinka in zato sedaj popustil, dočim so po cinu in svincu vendar še precej povpraševali. Nemški import bakra, cinka in niklja se je v marcu po dolgem času prvič spet male dvignil, eksport surovih kovin je letos na Nemškem v splošnem dosti manjši kot je bil v istih lanskim mesecih.

V Ameriki so v svrhu regulacije izvoza bakra organizirali Copper Export Trading Co (copper = Kupfer, trading = trgovski). Pravijo, da je njen zastopnik že na poti v Evropo; stopil bo v stik z ameriškimi prodajalnimi agenturami na evropskem kontinentu in na Angleškem, ni pa menda v načrtu skupni sestanek vseh teh zastopnikov. Pravijo, da bo nova družba začela v juniju poslovati. Ameriška produkcija v februarju je dala 68.000 ton, v marcu pa 74.500 ton. Kljub znižanim cenam smatrajo položaj velikih ameriških bakrenih družb še nadalje za zelo ugoden; Kemecott Copper Co., ki proizvaja ca eno šestino vse svetovne bakrene produkcije, je imela lani 17 milijonov dolarjev čistega dobička, družba Anaconda 17.5 milijonov napram 6.7 milijonov leta 1924. Zadnja cena bakra v Ameriki je 13.93 centov.

Cena svinca je šla na Angleškem dol na 27¼ funta. Angleške zaloge ce-

LISTEK.

Borza,

nje pomen in praktična navodila za trgovanje na Borzi.

(Nadaljevanje.)

Mlinska industrija Slovenije, ki ima kakih 40 velikih mlinov in približno 2000 domačih vodnih mlinov, je v primeri z mlini, ki se nahajajo sredi bogatih žitnih polj, v težkem položaju, ker ne more spričo dejstva, da mora voziti surovino, to je žito iz daljnih pokrajin v Slovenijo in potem moko zopet razpošiljati po železnici, medtem ko je ta dvojni prevoz drugim mlinom prihranjen. Ako pa mlin krije svoje potrebe žita še toliko dražje, kot nam kaže ta gornji slučaj, je seveda lahko razumljivo, da težko najde odjemalca za svoj mlinski produkt. Tak slučaj govori vendar sam zase dovolj jasno, da je Borza tako za trgovino kakor producente nujno potrebna institucija, ki je važen instrument v rokah pridobitnih slojev.

Temeljno načelo vsega borznega poslovanja je, da je v trgovskem poslovanju in prometu strogo paziti na načelo dobre vere in zaupanja. Brezpogojno spoštovanje in zaupanje v dano besedo

je predpogoj vsega dela. Ustmeno ali pismeno izrečena beseda je neizpremenljiva.

Obveznosti, ki jih sprejmeta torej kupec in prodajalec s sklenjeno pupčijo, je točno in kakor dogovorjeno izpolniti. — Iz tega tedaj tudi razvidimo, da zahteva borzno poslovanje celih, treznih mož, ki se morajo zavedati svojega dela ako nočejo doživeti poleg stroškov in neprijetnosti tudi svojega — konca! In to je nujno potrebno za vso trgovino in industrijo, ker moralni vpliv ozdravlja slabe razmere, pomaga legalni trgovini, koristi narodovi celokupnosti in dviga sloves trgovine tudi preko državnih meja. Zato je Borza važni činitelj narodnega gospodarstva, ker nam odpira nova pota v nove zemlje in osigurava polagoma tudi svetovni trg. Dobro razvita in resna trgovina pa mosi trgovcu in državi koristiti, celokupnemu narodu pa blagostanje! Kjer pa je doma blagostanje, tam procvita tudi trgovina, obrt in industrija!

III. Borzno razsodišče.

(K »Pravilniku razsodišča Ljubljanske Borze.)

Vsi trgovski posli, sklenjeni na Borzi na temelju trgovskih običajev, kar imenujemo kratko uzanec, so podvrženi v

slučaju spora razsodbi borznega razsodišča. Proti tem razsodbam ni priziva.

Lahko pa se sklepajo trgovski posli izven Borze tako, da se podvržeta obe stranki, kupec in prodajalec, v slučaju spora brezprizivni razsodbi borznega razsodišča. V tem slučaju pa je potrebno, da navedeta v sklepnem pismu, da se podvržeta brezprizivni razsodbi te Borze. To sklepno pismo morata podpisati oba pogodbenika, to je kupec in prodajalec.

Protokolirani trgovci in borzni člani so pri borznih poslih podrejeni brezprizivnemu razsodišču že s tem, da so brez ugovora sprejeli sklepno pismo ali zaključnico, ki ima klavzulo za podsodnost borznega razsodišča. To velja za vse inozemce, ki kupujejo ali prodajajo na Borzi.

Razsodišče je sestavljeno iz predsednika in določenega števila članov uprave in 16 izvoljenih razsodnikov, borznih članov.

Razsodniki so zapriseženi in morajo točno in vestno izpolnjevati svoje dolžnosti, ki so predpisane po zakonu in posebnem pravilniku za borzno razsodišče. Zbor razsodnikov si izvoli predsednika in podpredsednika iz svoje srede.

Nečlani Borze pa imajo pravico imenovati za razsodnike tudi osebe, ki niso

borzni člani. Vendar morajo v tem slučaju izbrati razsodnike, katere je sprejela Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v imenik dotičnih razsodnikov. Ta imenik se mora razobesiti pri razsodišču in na Borzi ter razglasiti v uradnem listu.

Borzemu razsodišču je pridružen tajnik razsodišča, ki pa mora biti sposoben za izvrševanje sodne službe, to je poklicni sodnik.

Tajnik razsodišča je na razpolago za posredovanje med tožečimi se strankami in razsodiščem, sprejema tožbe, daje tako kupcu kakor prodajalecu navodila in nasvete za pravilno postopanje in za pravilno obrambo pravic. Tajnik vodi ob enem vse posle razsodišča, odpravlja vabila na tožbene naroke, vodi sodni zapisnik, se udeležuje vseh sej razsodišča s posvetovalnim glasom ter odpravlja sodbe.

V vsakem spornem slučaju mora polagati vsaka stranka vso pažnjo na pravilno postopanje, ker, kakor smo že omenili, nima nobena tožečih strank pravice, zoper izrečeno sodbo ugovarjati, ampak mora razsodbo kot tako sprejeti in eventuelne naložene dolžnosti v danem roku brezpogojno izpolniti.

(Dalje sledi.)

nije na 15.000 ton. V aprilu je prišlo na Anglesko ca 22.000 ton svinca in je bil zato pritisk na trg zelo velik; zlasti veliko svinca je prišlo iz Avstralije in iz Mehike. Kupčija, v zadnjih tednih precej živahna, je sedaj precej pojenjala. Ameriška cena je ostala neizpremenjena na 7.85 centov. Tamošnji položaj smatrajo za razmeroma zdrav, a se zna vsled angleškega štrajka marsikaj spremeniti.

Vsled velike prodaje iz druge roke je padla cena cinka v Ameriki na 6.75 centov, kar je najnižje od lanskega maja sem. Konsum ne more absorbirati zvišane produkcije, dokler ne pride Evropa na pomoč. Zboljšanja pa spričo slabega položaja na evropskem trgu ni pričakovati. Vrh tega je bila v marcu tako belgijska kot nemška in gornjeleška produkcija na višku in je sama iskala odjemalcev. Zato je bilo koncem aprila na Angleškem vse polno ponudb, a jih angleške pocinkovalnice kljub dobri zaposlenosti niso mogle vseh sprejeti. Zato so šle cene dol na 317/8 funta.

V nasprotju z dosedanjim pričakovanjem, ki je računilo za konec aprila nalahno znižanje vidnih svetovnih zalog cinka, so se zaloge celo nekoliko dvignile, za 500 ton, in so znašale 14.074 ton. To je prvo zvišanje v dolgi vrsti zadnjih mesecev in je posledica večjega dovoza v aprilu napram marcu, 10.965 ton : 8036; v istem času se je izvoz dvignil od 9876 ton na 10.458. Vsled te neugodne statistike in vsled vpliva angleškega štrajka je šla cena od 279 1/4 dol na 268 3/4 funta. V Ameriki so cene odnehale do 62 centov, čeprav je bilo povpraševanje po takojšnjem blagu zelo živahno. Tudi evropski kontinent je veliko potreboval.

Iz zgoraj navedenega vidimo tudi, da Amerikancem ne more biti vseeno, ali evropski trg lahko kupi ali ne, in da je zato v Ameriki klic po združenju in gospodarsko okrepljeni Evropi morda še bolj glasen kot pri nas. O tem pa v posebnem članku.

RUSKA ZUNANJA TRGOVINA.

V prvih šestih mesecih preteklega gospodarskega leta — 1. oktobra 1925 do 1. aprila 1926 — je bila ruska zunanja trgovina za 66 milijonov rubljev pasivna. Sicer je bil menda april aktiven, a to še ne pomeni ozdravljenja zunanje trgovine. Kljub vsem naporom izvoz ni tak, kakor je bil začetan, zlasti ne pri nafti, pri kožah in pri sladkorju. Izvoz žita se je vršil sicer po načrtu in ga je šlo v označenih šestih mesecih 50% za eksport določene množine ven, a finančni uspeh ni bil tak, kot so ga pričakovali. Sicer se pa ruski gospodarski krogi prav nič ne trudijo, da bi izvoz v inozemstvo dvignili, ker gospodarske organizacije svoje pridelke doma veliko lažje in ugodnejše prodajo. Za uvoz v Rusijo pomenijo ruske gospodarske organizacije veliko oviro, ker blago kar na slepo importirajo, brez ozira na to, če imajo takojšnje reflektante zanj. Blago zastane v carinarnah; 1. oktobra 1925 je bila vrednost v desetih glavnih carinarnah nakopičenega blaga 70 milijonov rubljev. Ker so skladišča prenapolnjena in tudi ne dobro zidana, se blago še skvari.

Zadnje četrtletje je glede žita v eksportu zaostalo in je prodalo samo 5% za eksport določene množine, namesto 25%. V vseh devetih mesecih na 100 odstotkov označeno eksportirano žito se je razdelilo tako-le: Ukrajina 26.7%, Severna Kavkazija 25.8%, glavni žitni okraj 22.8%, okraj ob Volgi 9.8%, ostalo 14.9%. Ukrajina koraka v absolutni množini še zmeraj na prvem mestu, relativno je pa največ prodala Severna Kavkazija, ker se od tam žito najlažje odpošlje.

Carina.

Carinjenje žite. Finančno ministrstvo je na predlog generalne direkcije carin sklenilo, da se v tarifnem pomenu odsej ne bo smatrala za obdelano tista svetla žica, ki se kali, da bi bila lažja, pa izgubi pri tem svoj sijaj, ali pa če izgubi sijaj radi oksidiranja.

Davki in takse.

Statistika obče pridobnine za 1924/25. Finančna delegacija objavlja, da izide ta statistika v tork 18. t. m. v šte. 46. Uradnega lista.

Denarstvo.

Francoski vojni dolg. Francoski finančni minister Roul Peret je v ponedeljek odpotoval iz Pariza v London, kjer ima nadaljevati pogajanja z angleško vlado za ureditev francoskega vojnega dolga. Uradno poročilo pravi, da razgovori med lordom Churchillom in ministrom Peretom ne bodo dolgo trajali ter da bo stvar urejena že v najkrajšem času.

Italijanski finančni minister za zaščito lire. Na seji ministrskega sveta dne 15. t. m. je finančni minister Volpi poročal o položaju na mednarodnih denarnih trgih, ki se je znatno poostiril tekom angleške stavke. Italijanska lira je na nekaterih trgih postala predmet velikih špekulacij in to radi njene relativne stabilizacije. Finančno ministrstvo je posvetilo temu pojavu vso pozornost in bo skrbelo, da ne bodo utrpeli škode interesi italijanske države in italijanskega ljudstva. Kakor znano je italijanska lira zadnje dni prestala prav težke pretresljaje. 13. t. m. je poskočil angleški funt v Rimu od 121 na 133, dolar pa od 25 na 28. V ponedeljek je notirala deviza London v Trstu 134—135, New-York pa 27—27.75.

Obrt.

Razdelitev nagrad mariborskim vajencem. V nedeljo dne 16. maja 1926 ob 17. uri se je vršila v prostorih razstave vajeniških del v Mariboru razdelitev nagrad vajencem za najboljše izdelke. Nagrade in priznanice so bile razdeljene po predsedniku Splošne zveze obrtnih zadrug. Priznanice so dobili sploh vsi vajenci, kateri so razstavili svoje izdelke. Nagrade so bile razdeljene po 150, 100 in 50 Din v hranilnih knjižicah, v različnih denarnih zavodih, kjer vajenci lahko svoje prihranke dalje nalagajo.

Iz razstave vajeniških del v Mariboru. Po otvoritvi razstave so priredili prekaževalski, pekovski in gostilničarski vajenci zakusko. Pivarna Götz je poklonila v ta namen količino piva. Gosp. Oset, restavrater v Narodnem domu, izvrstno vino in potrebno opremo, tvrdka Wögerer mesna jedila, peciva g. Mislej, g. Dolničar, restavrater kolodvorske restavracije, pa jedilno orodje. Odlični gostje so se pohvalno izrazili o kakovosti izdelkov in postrežbi gostilničarskih vajencev restavraterjev Dolničarja, Oseta, Oroviča in Götzja.

Vojvodinska obrtniška razstava v Novem Sadu. Kolo obrtniške onlade v Novem Sadu priredi od 1. do 10. avgusta t. l. obrtniško razstavo. Razstavljeni izdelki se bodo ocenili in obrtniki — razstavljalci se bodo diplomirali. Najemnine za razstavne prostore je razmeroma nizka. Za podrobne informacije se je obrniti na: Kolo zanatlijske omladine, izvršni odbor za izložbu Novi Sad.

Iz naših organizacij.

Izredni občni zbor Trg. društva »Merkur« v Ljubljani se vrši v sredo dne 19. maja 1926 ob pol 8. uri zvečer v prostorih Gremija trgovcev, Ljubljana, Aleksandrova cesta (palača Ljublj. kreditne banke). Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Volitve odbora. — Odbor.

Gremij trgovcev za politični okraj Logatec.

Iz poslovnega poročila za leto 1925. Delovanje gremijalnega načelstva v letu 1925 je šlo za tem, da se izvedejo vse one započete akcije v letu 1924, poleg tega je načelstvo reševalo vse tekoče posle in je stremilo za tem, da se izposluje za člane gremija čimvečje ugodnosti, oziroma se članstvo pred neupravičenimi zahtevami zaščiti. Da je zamoglo načelstvo vse to izvršiti, je bilo zvezano z velikimi žrtvami od strani odbornikov gremija, ki so vsestransko s svojimi navedi in delovanjem skrbeli za napredek gremijalnega članstva.

Gremijalno načelstvo je imelo pri svojem delu največjo oporo v »Zvezi trgovskih gremijev in zadrug« in pa v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, ki nam je po svojih strokovnjakih v vsakem oziru nudila oporo. Vse delo, ki

smo ga vršili, nima pač zaznamovati popolnih uspehov, pri nekaterih akcijah so bili doseženi le delni uspehi, pri drugih pa tudi nobeni. Neuspehov se nismo strašili, ampak so nam bili v izpodbudo za nadaljno delo. Kar se je pa pri danih razmerah storilo, smo storili.

V naslednjem hočemo očrtati najvažnejše akcije gremija, ki imajo vpliv ne samo na gospodarsko delovanje posameznikov, temveč so tudi največjega pomena za celokupno prebivalstvo gremijalnega okoliša.

Največji uspeh, ki je pa tudi zahteval ogromne žrtve od posameznikov, je sigurno uresničenje projekta za zgradbo telefonskih zvez od Cerknice do Starega trga in Nove vasi. Že tri leta se je delalo na realizaciji projekta. Da se že prej napeljava telefona ni izvršila, je bil vzrok ta, da se ni nikdo interesiral in pa velike denarne žrtve. Ker je večina interesentov uvidela, da se projekt ne bo brez denarnih žrtv izvršil, so započeli bolj energično na uresničenju delovati in sestanki, ki so bili od strani gremija sklicani ponovno v Stari trg, so obradili popoln uspeh. Ko smo direkciji pošte in telegrafa sporočili, da smo pripravljene prispevati 72.000 Din in vrhutega še preskrbeli prevoz materiala, nam je ministrstvo za pošte napeljavo dovolilo. Imamo prijetno dolžnost ugotoviti, da so največje denarne prispevke prevzele na sebe naslednje tvrdke: Uprava gručine Snežnik, tvrdka Zagar, Kovač, Vilar, Trgovska banka in pa občine Stari trg, Lož in Bloke. Veliko je pa tudi število tistih, ki so z manjšimi zneski pripomogli k izvršitvi projekta. Vsled odločbe ministra za pošte in telegraf se ustanove govorilnice na poštah v Ložu, Starem trgu in Novi vasi. Grahovo se je pa izključilo, ker ni bilo od nikogar dobiti najmanjšega prispevka. Telefon bo velikanskega pomena tudi za gremij, ker sedaj bo ves gremijalni okoliš s tem prometnim sredstvom zvezan, in si bo marsikdo prihranil dolgo pot, ker se bo v najhujših slučajih posluževal lahko telefona. Da je uspeh popoln, gre zahvala Zbornici, direkciji pošte in telegrafa in pa tudi tajniku zbornice gospodu Iv. Mohoriču, ki je z osebno intervencijo pospešil odobritev.

Ker je bil poštni promet med Starim trgom in Prezidom upostavljen preko Rakeke, Ljubljane, Zagreba, Delnice, Čabra, smo započeli akcijo za upostavitve direktne poštne zveze. Uspeh je bil povoljen, ker direkcija je v sporazumu z zagrebško direkcijo že tekom 2 mesecev upostavila zvezo, ki sedaj še ni popolna, ki pa bo gotovo vedno popolnejša.

Enako smo započeli akcije za zveze Rakek—Planina, Logatec—Žiri, za katere pa nimamo še zagotovila, da bi se izvedle, ker ne kažejo zadostne rentabilnosti. Intervenerali smo nadalje radi dvakratne poštne ambulanse z Italijo. Direkcija je uvedla poizkušnje, toda radi nerentabilnosti našega predloga ni mogla uvaževati.

V zvezi s poštnim prometom smo imeli stalno na vidiku izboljšanje razmer na postaji Rakek.

Dne 2. januarja se je vršila vsled intervencije gremija velika anketa na Rakeku, sklicana po direkciji državnih železnic. Udeležba od strani interesentov, kakor tudi od strani občin je bila velika. Zastopano je bilo tudi delavstvo. Pri anketi so navzoči dobili marsikatero obljubo. Žal, da je dolgo ostalo le pri besedah. Šele na ponovne urgence in intervencije je ravnateljstvo železnic odločilo, da položi za sedanji carinskimi pisarnami dva nova tira, na katere lahko postavi po potrebi večje število vagonov. Te tire so hoteli dve leti prej postaviti trgovci ob svojih stroških, kar jim pa vsled kratkovidnosti odločilnih faktorjev ni bilo omogočeno.

(Dalje sledi.)

RAZNO.

Proгноza za letino sliv v Bosni. Stebla so, po podatkih trgovske in obrtniške zbornice v Sarajevu, odcvetela pod najboljšimi pogoji, tako v dolinah, kakor tudi v bregovih krajih. Samo posamezna drevesa so bila bolna in bodo brez sadu. Medtem ko so bili za čas cvetja najboljši izgledi, so v zadnjem času vroči vetrovi znatno škodovali. V splošnem se more trditi, da bodo dala drevesa, ka-

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loterije Društva »Trgovske akademije«. Srečke dobite pri svojem gremiju.

tera so lansko leto slabo rodila, letos dobre rezultate in nasprotno, tako da se vendar more pričakovati, da bo v Bosni letos letina povprečno boljša nego lansko leto.

Borza dela v Mariboru. Od 10. do 16. maja je pri tej borzi iskalo dela 1098 moških in 748 žensk, skupaj 1846 oseb, 295 moških in 198 ženskam, skupaj 493 osebam, se je nudilo delo; posredovanje je bilo uspešno v 34 slučajih in sicer pri 8 moških in pri 26 ženskah, odpotovalo je 8 oseb (6 moških, 2 ženski), odpadlo je 341 slučajev in sicer pri 340 moških in 1 ženski.

Nemški konzul v Beogradu. Nemška vlada je imenovala gosp. dr. Arturja Busse za šefa konzularnega oddelka nemškega poslanstva v Beogradu. Imenovanemu je podelila naša vlada svoj eksekvatur.

Stanje vinogradov v Haložah. Pišejo nam: Obširni vinogradi v Haložah, kjer se pridelava prvovrstno vino, so radi hude zime, kakor se šele sedaj more konstatirati, precej močno trpeli. Rožje ni bilo primerno, da bi se delali šparoni. Očesa so trpela in ženejo le podočnjaki. Grozdni nasad je jako malenkosten, le po en grozd se vidi na mladiki po 5 do 6 peres. Tako slabega grozdnega nastavka še ni bilo odkar so novi nasadi. Ako bo šlo vse po največji sreči, bo komaj za polovico lanskega pridelka, to se lahko že danes mirno trdi. Lanskega vina je še precej in bo ravno dobro došlo, da se primanjkljaj izravna. Cene se dvigajo.

Važna deklaracija o esperantu. Tajnik celjskega gremija g. A. Veble nam piše: »Konkordo«, oficijelni organ jugoslovenskih esperantistov, prinaša v svoji 3. številki prav zanimiv intervju med ministrom prosvete g. St. Radićem in predstavnikom Zveze esperantistov kraljevine SHS, katerega pričujemo želeč, da bi se gospodarske korporacije zanimale za ta pokret: Z ozirom na to, da je Zveza Esperantistov kraljevine SHS prejela pritožbe od zunanjih esperantskih društev, češ da delajo mnogi učitelji in profesorji širjenju esperantskega pokreta razne zapreke in ovire, kakor tudi, da zabranjujejo razni upravni faktorji in žandarmi otvoritev esperantskih tečajev, odločilo je predsedništvo Zveze, da se z energičnim protestom obrne na ministra prosvete in notranjih del s prošnjo, da bi zabranila podrejenim organom take gonje. Ko se je v tem času minister prosvete g. St. Radić nahajal v Zagrebu, je predsedstvo sklenilo, da izroči predstavke osebno g. ministru. 15. marea 1926 obiskali so g. ministra predsednik in tajnik Zveze gg. dr. D. Maruzzi in J. Rotkvič. Minister je delegate prav prijazno sprejel in jim dal najpovoljnejše obljube. Razgovor se je sukal doslovno v sledečem smislu: dr. Maruzzi: Gospod Minister! Prišli smo kot predstavniki Zveze Esperantistov, da se Vam poklonimo kot predstavniku naše prosvete. Prinašamo Vam pritožbe, da mnogi ravnatelji in profesorji otežujejo razmah esperantskega pokreta. G. Minister: Kaj? To ni mogoče! To ne sme biti. Jaz sem se učil esperanto in sem najbolj navdušen esperantist, ali politični posli so mi onemogočili, da se jezika nisem doučil. Kakor hitro mi bodo posli dopustili, dam Vam častno besedo, da se ga hočem naučiti, ker držim, da je barbarstvo Esperanta se danes ne naučiti. Jaz bom začetkom šolskega leta v vseh trgovskih šolah uvedel Esperanto, in če Bog da, tudi v vseh šolah. (Nato je g. minister svojemu tajniku dal nalog, da zabeleži, da se objavi razpis glede Esperanta.) Dr. Maruzzi: Po Vaših izjavah g. minister, bi bila vsaka beseda z naše strani odveč. G. Minister: Da! To bi samo pomenilo nositi vodo v morje. Vi ste do sedaj delali, pošteno, pametno in vstrajno, pa Vas prosim, da še nadalje vstrajate pri svojem delu ter mi pozdravite vse somišljenike. Dr. Maruzzi: Dovolite nam, gospod minister, da Vaše izjave publiciramo? G. Minister: Dovoljujem. Zakaj ne? Po kratkem privatnem razgovoru, se je minister najprijazneje poslovlil od predstavnikov Zveze.

Tovarna trikotaže in perila

GASPARI & FANINGER

MARIBOR — Ruška cesta šte. 45.

Priporoča svoje izdelke letnega blaga kakor: Otročje veslarske majice in moške mornarske maje v različnih vrstah in izdelavah, sokolske maje, mrežaste maje, kopalne hlače ter kopalne obleke za moške in ženske in damske reform trikot hlače. — Nadalje obveščamo naše cenj. odjemalce, da izdelujemo že zimsko trikotažo v najboljših vrstah ter sprejmemo lahko naročila za vsako količino in dobavljivo za avgust ali september mesec. — Prodaja se samo trgovcem.

Ljubljanska borza.

dne 17. maja 1926.

Blago: Jelovina (smreka — jelka), rezana na živ rob, od 12/12 15/17, 16/21, 18/22, 18/23, 18/24, 19/25, 19/26, od 4.50 do 8 m. feo vag. meja, 3 vag., den. 620, bl. 650, zaklj. 630; trami merkantilni, od 4/5 do 9/11, feo vag. meja, 1 vag., den., bl. in zaklj. 330; remeljni 7/7, 8/8, 4 in pol do 5, feo vag. meja den. 560; hrastovi žel. pragi, 12x14, 1.20 m, feo vag. meja den. 9; hrastovi žel. pragi 12x18, 1.50 m, feo vag. meja den. 15; borove deske, paral., 1, 24 in 38 mm., od 20 do 31 cm, 4 m dolž., feo vag. Sušak, 2 vag., den., bl. in zaklj. 650; borovi remeljni, ostrorobi, 1, 48/48, 48/98, 48/150 mm, 4 m, feo vagon Sušak, 1 vag., den., bl. in zaklj. 660; pšenica bačka 76/77 kg, 2 odst., feo vag. slov. post. bl. 318; koruza, suha, zdrava, feo vag. Novi Sad, 1 vag., den., bl. in zaklj. 134; koruza inzulanka, feo vag. slov. post. bl. 165; ajda, feo slov. post. bl. 260; proso rumeno, feo vag. slov. post. bl. 210; rž, feo vag. slov. post. bl. 210; krompir beli, feo vag. slov. postaja bl. 60; seno polsladko, v balah, feo vag. slov. post. bl. 60; koruza inzulanka, gar. zdravo prispetje, feo Postojna tranz., 5 vag., den., bl. in zaklj. 175.

Vrednote: Invest. pos. iz l. 1921 den. 77, bl. 78; vojna škoda den. 308, bl. 313; zast. listi Kranj. dež. banke den. 20, bl. 22; kom. zad. Kranj. dež. banke den. 20, bl. 22; Celj. pos. den. 193, bl. 194, zaklj. 194; Ljubljanska kred. banka den. 175; Merkant. banka den. 102, bl. 104; Prva hrv. šted. den. 862, bl. 870; Slav. banka den. 49; Kred. zavod den. 165, bl. 175; Strojne tovarne bl. 85; Trboveljska den. 388, bl. 348; Papirnice Vevče den. 100; Nihag bl. 30; Stavbna družba den. 55, bl. 65; Sešir den. 104.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani (dne 15. t. m.).
1 kg govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, ledic 15 do 19, možganov 18 do 19, loja 7.50 do 12, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, svinjina 22 do 25, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 22, slanina mešane 21, slanina na debelo 20, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 10 do 12, prekajene glave 12.50 do 15, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevina 20, konjskega mesa 6 do 8, kg kra-

kovskih klobas 40, debrecinskih 40, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30 do 40, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 28 do 30, piščanec 18 do 22.50, kokoš 30 do 35, petelin 30 do 40, domač zajec 15 do 20, kg karpa 30, linja 25 do 30, ščuke 30, postrvi 60, klina 15, mreže 15, pečenke 12, liter mleka 2.50 do 3 kg, surovega masla 45, čajnega masla 60, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 10, par jaje 1.75 do 2, liter starega vina 18 do 20, novega 14 do 16, čaša piva 3.25, vrček 4.50 do 4.75, steklenica 5.25 do 5.75, kg belega kruha 6, črnega 5, rženega 5, kg luksuznih jabolk 12, jabolk I. 10, II. 8, pomaranče po 1.25 do 2.50, limone 0.75 do 1, kg fig 15, dateljnov 25, orehov 12, luščenih orehov 32, kg črešenj 12 do 14, suhih češpelj 10 do 11, suhih hrušk 6 do 10, kg kave 40 do 76, pražene 52 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primesi 20, riža 9 do 12, liter olja 17 do 19, kisa 2.50 do 4.50, soli 4.50, celega popra 52 mletega 54, paprike 20 do 26, liter petroleja 7, kg testenin 9 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75 do 100, kg moke št. 0 je 5.50, št. 1 je 5.25, št. 3 je 4.50, št. 4 je 4.25, št. 6 je 3, kg kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega 7, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 5, 1 q pšenice 355 do 360, rži 250 do 280, ječmena 260 do 260, ovsas 225 do 240, prosa 275 do 300, nove sušene koruze 190 do 200, ajde 280 do 300, fižola 350, graha 400 do 500, leče 600, q premoga 44, kub. meter trdih drv 160, mehkih 75, q sena 50 do 80, slame 45 do 50, kg glavate solate 10 do 12, ajserice 10 do 15, berivke 14, zgodnjega zelja goriskega 9 do 10, kislega zelja 2.50 do 3, ohrovt goriškega 10 do 11, špargljev 20 do 30, kolerab 12 do 15, kolerab podzemljic 1, kg špinacije 5 do 6, kumar 40, buč 40, graha v stročju 9 do 10, luščenega graha 28, fižola v stročju 26, čebula 4 do 5, česna 10, krompirja 1.50, krompirja novega 7 do 8, repe 1, kisle 2 do 2.50, korenja 1 do 8, peteršilja 3, zelenjave za juho 8.

Mariborski trg, dne 15. maja 1926. — Bilo je 26 svinjskim mesom, 16 s krompirjem in zelenjavo in 5 s sadjem in drugimi živili naloženih voz na trgu. Slaninarji so prodajali meso po 18 do 28, slanino po 20 do 22 Din, domači mesarji pa govedino po 8 do 10, teletino po 12.50 do 20, svinjino po 20 do 22 Din, kravje meso in jagnjetino po 10 do 12.50 Din kg. — **Perutnine** je bilo okoli 300 komadov; cene so bile piščancem 25 do 50 Din par, kakošim 35 do 75, racam, gossem in puram 80 do 150 Din komad, domačim zajcem 8 do 25 Din, morskim prašičkom 10 do 12.50, vevericam (3 komade) 20 Din, jagnjetom 100 do 150, kozličem (15 komadov) 50 do 100 Din komado. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice.** Krompir se je prodajal po 5 Din mernik (7 in pol kg) oz. 0.75 do 1.25 Din kg, čebula 5 Din kg ali pa 1.50 do 6 Din venec, česen 5 do 10 Din venec, solata 0.50 do 1 Din kupček, glavata 1 do 3 Din komad, kisló zelje 2 do 3, kislá repa 2 Din, maslo 40 do 44, čajno 50 do 60, kuhano 44 do 48, mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 16, oljčno olje 30 do 37.50, bučno 22 do 26 Din liter. Jajca 0.75 do 1.25 Din komad, sirček 1 do 8 Din hlebček. Sadje: jabolka 5 do 10, suhe češplje 10 do 12, črešnje 15 do 16, med (trd) 25, sir 27.50 Din kg. — **Cvetlice** so se prodajale po 1 do 5, v loncih 15 do 50 Din komad. — **Lončena in lesena roba** 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.50 do 5 Din komad, lesene grablje 8 do 10, vile za seno 10 do 14 Din komad, koruzna slama 25 Din, vreča. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 12. maja so kmetje pripeljali 8 voz sena, 2 voza otave, 6 voz slame, v soboto 15. maja pa 15 voz sena, 4 voze otave in 18 voz slame. Cena je bila sena 20 do 85, otavi 70 do 75, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg ali pa 2 do 2.25 Din za škop.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobava avto-olja. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani bo nabavila z direktno pogodbo 350 kg letnega avto-olja. Tozadevno s 5 Din kolkovano ponudbo

je predložiti direktni pošte in telegrafa v Ljubljani najkasneje do 17. maja t. l. do 11. ure. Na ovitku, ki mora biti zapečaten, je napisati: Ponudba za avto-olje. Obenem je predložiti tudi vzorec ponudnega avto-olja. Nabavilo se bo le avto-olje boljše kvalitete in bo dobava poverjena onemu ponudniku, katerega olje bo po strokovni oceni najbolje ustrezalo tukajšnjim potrebam.

Dobave. Državni rudnik v Perniku (Bolgarija) je obvestil naše poslanstvo, da se bo pri rudniku vršila v najkrajšem času licitacija za dobavo večje množine jelovega in hrastovega lesa, katere se smejo udeležiti tudi naši izvozniki in producenti lesa. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. maja t. l. ponudbe za dobavo 300 kub. m ter za dobavo 250 kub. m strojnega peska (Schlackensand); do 26. maja t. l. za dobavo 20.000 komadov listov iz molino platna za poliranje, za dobavo 50 kom. grafitnih loncev, za dobavo 700 kg plovc; do 28. maja t. l. za dobavo 1000 kg pločevine za lopate, do 1. junija t. l. za dobavo orehovega in brestovega lesa in furnirja, za dobavo 100 kom. svetiljk za čuvaje, za dobavo stružnice raznih vrstnih strojev, klešč, pil, obličev in brusov, za dobavo 350 kom. vijakovnih zapenjč, za dobavo 15.000 kg dekstrina iz žitnega zdroba, za dobavo 20 kom. svetiljk; do 4. junija t. l. za dobavo 3600 kom. žaril, za dobavo 400 kvadr. m linoleja, za dobavo 3050 kom. raznih pasov, za dobavo raznega stenja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija drž. rudnika v Ljubljani sprejema do 21. maja t. l. ponudbe za dobavo pernatih blazin in 6 kom. prevlek. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. maja t. l. pri intendaturi Timočke divizijske oblasti v Zaječaru glede dobave 13.000 kg petroleja. — Dne 16. junija t. l. pri direktni državnih železnic v Sarajevu glede dobave azbestnega škrljeveca.

* * *

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Naznanilo preselitve.

Stavbna družba d. d.

v Ljubljani, preje Levstikova ul. šte. 19 postuje od 1. maja t. l. v svojih lastnih prostorih v Ljubljani, Vrtača šte. 5.

Družba prevzema vsa v njeno stroko spadajoča dela, kakor: stavbena, mizarska, tesarska, ključavničarska in kolarska. — Nadalje prodaja razni stavbni material, kakor: židno in strešno opeko, skrilj, kamen lomljenec, mavec, vsakovrsten stavbni les itd.

Točno in solidno delo pri izredno ugodnih cenah.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike!

TISKARNA MERKUR

TRGOV.-IND. D. D.

LJUBLJANA

Sim. Gregorčičeva 13
TELEFON ŠTEV. 552

Tiska časopise, knjige, posetnice, razglednice, pravila, lepake, letake, brošure, časopise i. t. d. Izvršuje vsakovrstne trgovske, uradne kakor tudi vse druge tiskovine v eni ali več barvah.

LASTNA KNJIGOVESNICA.

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC LJUBLJANA

blizu rešernovega spomenika, ob vodi
dobite vse potrebščine za življe, krojače, čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni cen.

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetlovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phonix.
Isolam posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Pouk o vezanju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Priznana najsolidnejša domača tvrdka JOS. ROJINA, Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 3.

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in suknja. — Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblik, raglanov, površnikov, dežnih plaščev itd. po izredno nizkih cenah.

Lasni krojaški atelje!

Točna postrežba!

Solidne cene!

Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mesečna odplačila!

Trgovci, inse irajte v Trgovskem listu!